HOLUBOVA.CZ

Morální integrita učitele

Co od učitelů očekávají soudy a co o tom říká zákon

Alice Kubů Frýbová
advokátka, skoly.holubova.cz· 6. 10. 2026

integer

lat. celistvý, neporušený, nedotčený

„Dlouhá je cesta přes poučky, krátká a účinná přes příklady.“

Seneca, Listy Luciliovi, 6. list
Longum iter est per praecepta, breve et efficax per exempla.

Co o tom říká zákon

CO MÁ ŠKOLA DÁT ŽÁKŮM

Rozvoj osobnosti člověka, „který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život“.

CO ZÁKON ŽÁDÁ PO UČITELI

plnou svéprávnost
odbornou kvalifikaci
bezúhonnost
zdravotní způsobilost
znalost českého jazyka

O hodnotách, které má učitel sám zastávat, zákon mlčí. Nároky na jeho chování doplňují až soudy.

§ 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona; § 3 odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících.

ANALÝZA JUDIKATURY

Co od učitelů očekávají soudy

> … ‚pan učitel‘ při výkonu své práce ovlivňuje vnímání svých žáků o tom, co je mravné a co nikoliv, jaké jsou hranice ekvity a slušného chování ve společnosti. … O to přísnější musí být požadavky na chování pedagogů.“

Ústavní soud, nález ze září 2025

Učitelé pili v kabinetu alkohol, odmítli dechovou zkoušku a odešli ze školy. Pedagogové jsou vnímáni jako vzory, a očekává se od nich proto vyšší míra mravní integrity a důstojnosti, podobně jako u soudců, státních zástupců, úředníků, advokátů či policistů.

Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2881/24.

Tři rozhodnutí, tři hranice

01

Bezúhonnost

Ředitel školy natáčel ve volném čase pornografická videa. I jednání související s důstojností, autoritou a obecnou slušností může vést ke ztrátě bezúhonnosti, tedy předpokladu pro výkon učitelské profese.

NS, 21 Cdo 550/2014

02

Veřejná kontrola

Učitel může být při výkonu povolání osobou veřejného zájmu. Musí strpět vyšší míru veřejné kontroly a kritiky, zejména pokud jde o obsah výuky; to, co žákům sděluje, má být pravdivé.

NS, 25 Cdo 860/2025 (2026)

03

Hranice soukromí

Zaměstnavatel nemůže postihovat soukromé vztahy zaměstnance jako takové, pokud z nich neplyne porušení pracovních povinností. Případ se netýkal školství, princip ale platí obecně.

NS, 21 Cdo 4902/2014

Nestrannost a střet zájmů

Situace, které dnes žádný předpis výslovně neřeší:

1. milostný vztah se žákem, zpravidla starším 15 let nebo zletilým
2. výuka vlastních dětí či příbuzných
3. výuka dětí rodičů, s nimiž má učitel osobní spor

Co by mohlo pomoci

U milostných vztahů se žáky zákonná úprava, o jejíž podobě lze debatovat.

U ostatních situací alespoň metodické stanovisko.

Etický kodex učitele z roku 2022 vztahy se žáky vylučuje, je ale dobrovolný a právně nevymahatelný.

Integrita u dalších profesí

Soudci	Důstojnost funkce i v občanském životě, zdrženlivost v názorech, nesmějí být členy politické strany; obdobně státní zástupci.	ZÁKON, I V SOUKROMÍ
Úředníci	Povinnost nebýt ve střetu zájmů a předcházet mu, a to i mimo výkon služby.	ZÁKON, STŘET ZÁJMŮ
Advokáti	Poctivé, čestné a slušné chování při výkonu advokacie; vulgární e-mail z adresy kanceláře je kárným proviněním, ryze soukromé či politické projevy postihnout nelze.	PŘEDPIS, JEN VÝKON PROFESE
Učitelé	Výslovná úprava chybí; nároky dovozují jen jednotlivá soudní rozhodnutí.	JUDIKATURA

Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 11 Ad 14/2022; rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 136/2022.

Tři nástroje, tři mezery

Zákon	Bezúhonnost; od 1. 1. 2027 dětský certifikát, tedy evidence v rejstříku trestů pro práci s dětmi.	*Zachycuje hlavně trestní minulost, ne každodenní jednání.*
Kodex	Etický kodex učitele (2022), deset principů od bezpečného prostředí po etické užívání autority.	*Dobrovolný, bez sankce a bez oficiálního přijetí.*
Soudy	Vyšší nároky na integritu dovozené v jednotlivých sporech.	*Případ od případu a až poté, co se něco stalo.*

SHRNUTÍ

Nároky na morální integritu učitele existují, ale nestojí v zákoně. Dovozují je soudy, případ od případu. Jedna věta v zákoně by nevyřešila všechno, dala by ale učitelům, ředitelům i rodičům společné výchozí měřítko.

Děkuji za pozornost.

Alice Kubů Frýbová
advokátka
Holubová advokáti s. r. o.

alice.kubu-frybova@holubova.cz
www.holubova.cz

POŘADATEL KONFERENCE

Řízení školy